Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 7 lipca 2016 r.*

Odwołanie — Artykuł 181 regulaminu postępowania przed Trybunałem — Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Europejski rynek stali sprężającej — Grzywny — Ocena zdolności płatniczej — Wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien z 2006 r. — Nieograniczone prawo orzekania — Uwzględnienie okoliczności, które zaistniały po wydaniu spornej decyzji — Zasady proporcjonalności i równości traktowania — Prawo do skutecznej ochrony sądowej

W sprawie C-523/15 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 28 września 2015 r.,

Westfälische Drahtindustrie GmbH, z siedzibą w Hamm (Niemcy),

Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG, z siedzibą w Hamm,

Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG, z siedzibą w Iserlohn (Niemcy),

reprezentowane przez C. Stadlera, Rechtsanwalt,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Komisja Europejska, reprezentowana przez V. Bottkę, H. Leupolda oraz G. Meessena, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: A. Arabadjiev, prezes izby, J.C. Bonichot i E. Regan (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

postanowiwszy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem, zgodnie z art. 181 regulaminu postępowania przed Trybunałem,

wydaje następujące

* Język postępowania: niemiecki.

Postanowienie

1 W swym odwołaniu Westfälische Drahtindustrie GmbH (zwana dalej „WDI"), Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (zwana dalej „WDV") i Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG (zwana dalej „spółką Pampus") zwracają się, po pierwsze, o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2015 r., Westfälische Drahtindustrie i in./Komisja (T-393/10, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem", EU:T:2015:515), w którym Sąd ten oddalił ich skargi o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C(2010) 4387 wersja ostateczna z dnia 30 czerwca 2010 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 101 TFUE i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/38344 – Stal sprężająca), zmienionej decyzją Komisji C(2010) 6676 wersja ostateczna z dnia 30 czerwca 2010 r. i decyzją Komisji C(2011) 2269 wersja ostateczna z dnia 4 kwietnia 2011 r., jak również, po drugie, o stwierdzenie nieważności pisma dyrektora generalnego Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Konkurencji Komisji Europejskiej z dnia 14 lutego 2011 r. (zwanego dalej „pismem z dnia 14 lutego 2011 r.").

Ramy prawne

2 Artykuł 23 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [101] i [102 TFUE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 8, t. 2, s. 205) stanowi, co następuje:

„Komisja może, w drodze decyzji, nałożyć grzywny na przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania [niedbalstwa]:

a) naruszają art. [101] lub [102 TFUE], […]

[…]".

3 Artykuł 31 tego rozporządzenia stanowi:

„Trybunał Sprawiedliwości ma nieograniczoną jurysdykcję do rozpatrywania odwołań od decyzji, w których Komisja nałożyła grzywnę lub okresową karę pieniężną. Trybunał Sprawiedliwości może uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę lub okresową karę pieniężną".

4 Punkt 35 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1/2003 (Dz.U. 2006, C 210, s. 2, zwanych dalej „wytycznymi z 2006 r.") jest zatytułowany „Wypłacalność przedsiębiorstwa [Zdolność płatnicza]" i stanowi:

„W wyjątkowych okolicznościach Komisja może, na prośbę stron, uwzględnić niewypłacalność danego przedsiębiorstwa w szczególnym kontekście społeczno-gospodarczym. Komisja nie obniży jednak grzywny jedynie w wyniku ustalenia, że sytuacja finansowa przedsiębiorstwa jest niekorzystna lub deficytowa. Obniżenie grzywny może zostać przyznane jedynie na podstawie obiektywnych dowodów, że nałożenie grzywny, na warunkach ustanowionych niniejszymi wytycznymi, zagroziłoby nieodwracalnie rentowności danego przedsiębiorstwa oraz doprowadziłoby do pozbawienia jego aktywów wszelkiej wartości".

Okoliczności powstania sporu

5 Sektor, którego dotyczy niniejsza sprawa, to sektor stali sprężającej. Wyrażenie to obejmuje pręty stalowe, splotki z walcówki oraz, w szczególności, stal do strunobetonu, który jest używany do budowy balkonów, pali fundamentowych czy też rur, oraz stal do kablobetonu, który jest z kolei wykorzystywany w budownictwie przemysłowym i podziemnym oraz przy budowie mostów.

6 WDI, występująca wcześniej pod nazwą Klöckner Draht GmbH, jest niemieckim przedsiębiorstwem z sektora hutniczego, wytwarzającym m.in. stal sprężającą. Począwszy od dnia 3 września 1987 r. posiadaczem 98% kapitału spółki WDI jest spółka WDV, której dwie trzecie udziałów należy od dnia 1 lipca 1997 r. do spółki Pampus.

7 W dniach 19 i 20 września 2002 r., po otrzymaniu od Bundeskartellamtu (niemieckiego federalnego organu ochrony konkurencji) i pewnego wytwórcy stali sprężającej informacji o naruszeniu art. 101 TFUE, Komisja przeprowadziła kontrole w lokalach należących do szeregu przedsiębiorstw.

8 Po przeprowadzeniu tego dochodzenia i odrzuceniu złożonego przez spółkę WDI wniosku o złagodzenie sankcji Komisja w dniu 30 września 2008 r. przyjęła pismo w sprawie przedstawienia zarzutów dotyczące szeregu przedsiębiorstw, do których należały też spółki wnoszące odwołanie. Wszyscy adresaci tego pisma przedstawili w odpowiedzi na nie uwagi na piśmie. Na przesłuchaniu, które miało miejsce w dniach 11 i 12 lutego 2009 r., były też obecne wnoszące odwołanie.

9 Czternaście przedsiębiorstw, w tym wnoszące odwołanie, powołało się również na ich brak zdolności płatniczej w rozumieniu pkt 35 wytycznych z 2006 r. Przedstawiły one również dokumenty uzasadniające to twierdzenie i oparte na nim żądanie [złagodzenia sankcji].

10 W spornej decyzji Komisja uznała, że istnieje szereg dostawców stali sprężającej, którzy dopuścili się naruszenia art. 101 ust. 1 TFUE i, począwszy od dnia 1 stycznia 1994 r., art. 53 ust. 1 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3) ze względu na uczestnictwo w okresie od dnia 1 stycznia 1984 r. do dnia 19 września 2002 r. w kartelu na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. Komisja uznała, że spółka Klöckner Draht, obecnie WDI, bezpośrednio uczestniczyła w tym naruszeniu przez cały ten okres. Komisja zarzuciła również panu Pampusowi, piastującemu funkcje kierownicze w spółkach Pampus i WDI, bezpośrednie uczestnictwo w szeregu spotkań kartelu i udzielanie bezpośrednich instrukcji swym pracownikom, pomimo że uznano, iż spółki WDV i Pampus wywierały decydujący wpływ na spółkę WDI przez cały okres sprawowania przez nie kontroli nad WDI. Na spółkę WDI nałożono zatem grzywnę na kwotę 46,55 mln EUR. Spółki WDV i Pampus zostały uznane za odpowiedzialne solidarnie za to naruszenie do kwot wynoszących odpowiednio 38,855 i 15,485 mln EUR.

11 Komisja w spornej decyzji odrzuciła ponadto złożony przez wnoszące odwołanie wniosek w przedmiocie przyznania im, w zastosowaniu pkt 35 wytycznych z 2006 r. obniżenia grzywny ze względu na ich zdolność płatniczą.

12 Kolejny złożony przez wnoszące odwołanie wniosek o dokonanie kolejnej oceny ich zdolności płatniczej został oddalony w piśmie z dnia 14 lutego 2011 r.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżony wyrok

13 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 14 września 2010 r. spółki wnoszące odwołanie w drugiej instancji wniosły skargę o stwierdzenie nieważności i zmianę spornej decyzji.

14 W odrębnym piśmie zarejestrowanym w sekretariacie Sądu w dniu 3 grudnia 2010 r. spółki te wystąpiły z wnioskiem o zawieszenie wykonania tej decyzji.

15 Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2011 r., Westfälische Drahtindustrie i in./Komisja (T-393/10 R, zwanym dalej „rozstrzygnięciem wydanym przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych", EU:T:2011:178), prezes Sądu częściowo uwzględnił złożony przez te spółki wniosek w przedmiocie środka tymczasowego, nakazując zawieszenie nałożonego na nie obowiązku ustanowienia gwarancji bankowej na rzecz Komisji w celu uniknięcia natychmiastowego ściągnięcia grzywien nałożonych na nie na mocy spornej decyzji, pod warunkiem że, po pierwsze, wypłacą one tej

instytucji przed dniem 30 czerwca 2011 r. kwotę 2 mln EUR i, po drugie, począwszy od dnia 15 lipca 2011 r., będą (15. dnia każdego miesiąca) płacić do odwołania, najdalej jednak do ogłoszenia wyroku w postępowaniu głównym, miesięczne raty w wysokości 300 000 EUR.

16 Na poparcie swej skargi spółki te podniosły dziewięć zarzutów, przy czym jedynie zarzuty szósty i dziewiąty mają znaczenie dla niniejszego postępowania odwoławczego. Zarzut szósty dotyczył w szczególności naruszenia zasady proporcjonalności ze względu na to, że Komisja nie wzięła w spornej decyzji pod uwagę braku zdolności płatniczej po ich stronie. Zarzut dziewiąty dotyczył oceny ich zdolności płatniczej, która została zawarta w piśmie z dnia 14 lutego 2011 r.; w dniu 19 kwietnia 2011 r. spółki te wniosły do Sądu o stwierdzenie nieważności tego pisma.

17 W zaskarżonym wyroku Sąd, uwzględniając te dwa zarzuty, stwierdził nieważność spornej decyzji w zakresie, w jakim Komisja nałożyła w niej na spółki wnoszące odwołanie grzywnę; stwierdził on także nieważność pisma z dnia 14 lutego 2011 r. ze względu na dotyczące zdolności płatniczej tych spółek błędy, jakich dopuściła się w nim Komisja. Sąd, wykonując przysługujące mu nieograniczone prawo orzekania i stosując sam wytyczne z 2006 r., uznał jednak, że wnoszące odwołanie w drugiej instancji spółki nie mogły zasadnie twierdzić, iż należało im przyznać obniżenie grzywny ze względu na ich brak zdolności płatniczej i, co za tym idzie, ustalił grzywnę w takiej samej kwocie jak ta, która została na nie nałożona w spornej decyzji.

Żądania stron

18 W odwołaniu wnoszące odwołanie wnoszą do Trybunału o:

— przede wszystkim – uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie, w jakim Sąd zasądza od nich grzywnę, bądź też uchylenie go w całości i stwierdzenie nieważności spornej decyzji w zakresie, w jakim Komisja nakłada w niej na nie grzywnę, a także – stwierdzenie nieważności pisma z dnia 14 lutego 2011 r. oraz uchylenie samej grzywny;

— tytułem ewentualnym – obniżenie kwoty nałożonej w tej decyzji grzywny czy też uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi, aby ten obniżył grzywnę nałożoną w spornej decyzji; oraz

— obciążenie Komisji kosztami postępowania poniesionymi w pierwszej instancji oraz w instancji odwoławczej.

19 Komisja wnosi do Trybunału o oddalenie odwołania i o obciążenie wnoszących odwołanie kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

20 Na poparcie odwołania wnoszące je podnoszą trzy zarzuty. Pierwszy z nich dotyczy naruszenia art. 261 TFUE oraz art. 31 rozporządzenia nr 1/2003, jak również niewzięcia pod uwagę systemu podziału kompetencji i równowagi instytucjonalnej. Zarzut drugi został oparty na naruszeniu zasad proporcjonalności i równego traktowania. Zarzut trzeci opiera się na uchybieniu prawu do skutecznej ochrony sądowej.

21 Zgodnie z art. 181 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest w całości lub w części oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne, Trybunał może w każdej chwili, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, odpowiednio odrzucić lub oddalić to odwołanie w całości lub w części w drodze postanowienia z uzasadnieniem.

22 W niniejszym przypadku należy skorzystać z tego przepisu.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

23 W pierwszej części pierwszego zarzutu odwołania wnoszące je podnoszą, że Sąd nie wziął pod uwagę ograniczeń przysługującego mu prawa orzekania ze względu na to, iż nie poprzestał on na przeprowadzeniu kontroli spornej decyzji poprzez uchylenie, obniżenie czy zwiększenie kwoty nałożonej w niej grzywny, lecz wydał nakładające grzywnę samodzielne rozstrzygnięcie, które, jeśli chodzi o ich zdolność płatniczą, zostało oparte na całkiem nowych okolicznościach, które zaistniały już po wydaniu spornej decyzji oraz skierowaniu pisma z dnia 14 lutego 2011 r.

24 Zgodnie bowiem z sentencją zaskarżonego wyroku Sąd „nałożył grzywnę" na spółki wnoszące odwołanie w drugiej instancji. Podobnie w pkt 302 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał, że ustalenie grzywny w tej kwocie jest efektem jego własnej decyzji podjętej w momencie ogłoszenia wyroku.

25 W ten sposób Sąd, wchodząc w uprawnienia Komisji, dopuścił się naruszenia systemu podziału kompetencji i równowagi instytucjonalnej, a także prawa do skutecznej ochrony sądowej. Zmieniając sporną decyzję przez stwierdzenie jej nieważności w zakresie, w jakim Komisja nałożyła w niej grzywnę, Sąd powinien był stwierdzić, że nie ma potrzeby zmiany kwoty grzywny.

26 W drugiej części pierwszego zarzutu odwołania wnoszące je podnoszą, że Sąd w pkt 109, 302 i 335 zaskarżonego wyroku orzekł, że, aby w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania ocenić zdolność płatniczą danego przedsiębiorstwa, należy co do zasady uwzględnić sytuację istniejącą w chwili orzekania. W ten sposób Sąd odstąpił od swego własnego orzecznictwa w postaci wynikającej w szczególności z wyroku z dnia 14 maja 2014 r., Donau Chemie/Komisja (T-406/09, EU:T:2014:254).

27 Jeśli Sąd miałby prawo uwzględnić poprawę zdolności płatniczej podmiotów, do której doszło już po uchyleniu grzywny początkowej, miałoby to odstraszający dla nich skutek, który byłby nie do pogodzenia z zasadą państwa prawa, a także stanowiłoby to naruszenie zasady zastrzeżenia uprawnień organów administracyjnych, które mają najlepsze możliwości przeprowadzenia oceny okoliczności faktycznych. W każdym razie niedopuszczalne jest uwzględnienie okoliczności, które zaistniały już po wydaniu decyzji nakładającej grzywnę, w sytuacji gdy, tak jak w niniejszym przypadku, stwierdzono nieważność tej decyzji właśnie w tym zakresie, w jakim Komisja nałożyła w niej grzywnę. Jeśli bowiem sporna decyzja byłaby zgodna z prawem, Sąd nie powinien był przeprowadzać jej kontroli w ramach wykonywania nieograniczonego prawa orzekania.

28 Zdaniem Komisji składający się z dwóch części zarzut pierwszy jest w całości całkowicie bezpodstawny.

Ocena Trybunału

29 W tych dwóch częściach pierwszego zarzutu odwołania, które należy rozpatrzeć łącznie, wnoszące je podnoszą w istocie, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa ze względu na to, iż sam nałożył nową grzywnę z uwzględnieniem okoliczności zaistniałych już po wydaniu spornej decyzji.

30 Należy przypomnieć, że w ramach systemu kontroli sądowej decyzji Komisji dotyczących postępowań prowadzonych w zastosowaniu art. 101 i 102 TFUE przeprowadzana jest przewidziana w art. 263 TFUE kontrola zgodności z prawem wydanych przez instytucje aktów, która w zastosowaniu art. 261 TFUE, art. 31 rozporządzenia nr 1/2003 i na żądanie skarżących może zostać uzupełniona wykonaniem przez Sąd nieograniczonego prawa orzekania w odniesieniu do kar

nałożonych w tej dziedzinie przez Komisję (zob. w szczególności wyroki: z dnia 10 lipca 2014 r., Telefónica i Telefónica de España/Komisja, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, pkt 42; z dnia 21 stycznia 2016 r., Galp Energía España i in./Komisja, C-603/13 P, EU:C:2016:38, pkt 71).

31 W ten sposób sąd Unii, w przypadku gdy wykonuje on nieograniczone prawo orzekania, ma prawo, poza przeprowadzaniem zwykłej kontroli zgodności kary z prawem – w celu określenia kwoty tej kary – zastąpić własną oceną ocenę Komisji, autora aktu, w którym kwota ta została pierwotnie ustalona (zob. podobnie wyrok z dnia 21 stycznia 2016 r., Galp Energía España i in./Komisja, C-603/13 P, EU:C:2016:38, pkt 75).

32 Sąd Unii może więc dokonać zmiany zaskarżonego aktu, nawet jeżeli nie stwierdza jego nieważności (wyrok z dnia 3 września 2009 r., Prym i Prym Consumer/Komisja, C-534/07 P, EU:C:2009:505, pkt 86), aby uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę (zob. w szczególności wyroki: z dnia 26 września 2013 r., Alliance One International/Komisja, C-679/11 P, EU:C:2013:606, niepublikowany, pkt 104; z dnia 22 października 2015 r., AC-Treuhand/Komisja, C-194/14 P, EU:C:2015:717, pkt 74).

33 Prawo to jest wykonywane przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności faktycznych (wyroki: z dnia 3 września 2009 r., Prym i Prym Consumer/Komisja, C-534/07 P, EU:C:2009:505, pkt 86; z dnia 26 września 2013 r., Alliance One International/Komisja, C-679/11 P, niepublikowany, EU:C:2013:606, pkt 104).

34 Wynika z tego, że sąd Unii jest uprawniony do skorzystania z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania, w przypadku gdy zostaje mu przedłożona do rozważenia kwestia wysokości grzywny (wyroki: z dnia 8 lutego 2007 r., Groupe Danone/Komisja, C-3/06 P, EU:C:2007:88, pkt 62; z dnia 26 września 2013 r., Alliance One International/Komisja, C-679/11 P, niepublikowany, EU:C:2013:606, pkt 105), przy czym skorzystanie z tego uprawnienia wiąże się z ostatecznym przekazaniem mu prawa do nakładania kar (zob. podobnie wyrok z dnia 15 października 2002 r., Limburgse Vinyl Maatschappij i in./Komisja, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, pkt 693).

35 W niniejszym przypadku, w ramach kontroli zgodności z prawem spornej decyzji Sąd, po oddaleniu podniesionych przez wnoszące odwołanie w drugiej instancji zarzutów od pierwszego do czwartego, jak również siódmego i ósmego, uznał w pkt 285–332 zaskarżonego wyroku, że Komisja dopuściła się błędów w ocenie ich zdolności płatniczej w rozumieniu pkt 35 wytycznych z 2006 r., które to błędy mogą skutkować stwierdzeniem nieważności, po pierwsze, spornej decyzji w zakresie, w jakim nałożono w niej na wnoszące odwołanie grzywnę, oraz, po drugie, pisma z dnia 14 lutego 2011 r.

36 Po przeprowadzeniu tej kontroli zgodności z prawem Sąd uznał, że uzasadnione jest wykonanie przezeń w tym przypadku przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania. Stosując w pkt 333–358 zaskarżonego wyroku wytyczne z 2006 r. i na podstawie dowodów przedstawionych przez strony na okoliczność sytuacji finansowej spółek wnoszących odwołanie w drugiej instancji po zmianach, jakie zaszły po wydaniu spornej decyzji, Sąd uznał, że spółki te nie mogą zasadnie stwierdzić, iż należało im przyznać obniżenie grzywny ze względu na ich brak zdolności płatniczej z powodów analogicznych do tych przedstawionych w pkt 35 tych wytycznych i że należy zatem zasądzić od tych spółek grzywnę w wysokości identycznej jak grzywna nałożona na nie w spornej decyzji.

37 Sąd nie przekroczył w ten sposób przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania.

38 Choć niewątpliwie przeprowadzenie przez Sąd kontroli zgodności spornej decyzji z prawem pociągnęło za sobą stwierdzenie jej nieważności oraz uchylenie nałożonej w niej przez Komisję na wnoszące odwołanie spółki grzywny, okoliczność ta, wbrew temu, co twierdzą te spółki, nie skutkuje w żaden sposób tym, że Sąd został z tego powodu pozbawiony przysługującego mu nieograniczonego prawa

orzekania. Sąd ten bowiem w pełni zajął się kwestią oceny kwoty grzywny, ponieważ spółki wnoszące odwołanie wniosły w swej skardze o obniżenie tej kwoty, w szczególności ze względu na brak po ich stronie zdolności płatniczej w rozumieniu pkt 35 wytycznych z 2006 r.

39 W ramach wykonywania nieograniczonego prawa orzekania jedynie Sądowi przysługiwało zatem uprawnienie do nałożenia kary na te spółki i, co za tym idzie, był on – na podstawie materiału dowodowego przedstawionego przez strony i z uwzględnieniem zasady kontradyktoryjności – uprawniony do zmiany kwoty grzywny nałożonej na nie w spornej decyzji.

40 Ponieważ, jeśli chodzi o uprawnienie do nakładania sankcji, Sąd wielokrotnie zastępował już ocenę Komisji własną oceną, okoliczność polegająca na tym, że ostatecznie uznał on za właściwe przyjąć kwotę grzywny w wysokości identycznej jak grzywna nałożona w spornej decyzji, jest bez znaczenia dla kwestii, czy to wykonanie uprawnienia było zgodne z prawem (zob. podobnie wyrok z dnia 3 września 2009 r., Prym i Prym Consumer/Komisja, C-534/07 P, EU:C:2009:505, pkt 88).

41 To samo dotyczy zwrotów „obciążyć grzywną” czy też „nałożyć grzywnę”, użytych odpowiednio w pkt 358 i sentencji zaskarżonego wyroku. Z uzasadnienia tego wyroku w sposób wymagany prawem wynika, że Sąd skorzystał z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania po to, aby zmienić kwotę grzywny nałożonej przez Komisję w spornej decyzji.

42 W zakresie dotyczącym uwzględnienia przez Sąd okoliczności, jakie zaistniały już po wydaniu spornej decyzji i skierowaniu pisma z dnia 14 lutego 2011 r., należy przypomnieć, że w niniejszym przypadku zmiana kwoty grzywny jest efektem skorzystania przezeń z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania.

43 W tych ramach sąd Unii jest zaś – celem umożliwienia mu przeprowadzenia do końca kontroli zgodności z prawem – uprawniony do uwzględnienia wszystkich okoliczności, które uzna za mające znaczenie dla sprawy, niezależnie od tego, czy zaistniały one przed wydaniem decyzji czy też już po nim (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 marca 1974 r., Istituto Chemioterapico Italiano i Commercial Solvents/Komisja, 6/73 i 7/73, EU:C:1974:18, pkt 51, 52; z dnia 22 stycznia 2013 r., Komisja i Komisja/Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, pkt 49; z dnia 26 września 2013 r., Alliance One International/Komisja, C-679/11 P, niepublikowany, EU:C:2013:606, pkt 107; z dnia 17 września 2015 r., Total/Komisja, C-597/13 P, EU:C:2015:613, pkt 41).

44 Poszanowanie zasady skutecznej ochrony sądowej, która stanowi ogólną zasadę prawa Unii i jest wyrażona obecnie w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”) wiąże się z wymogiem, aby sąd Unii miał w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania możliwość zbadania wszystkich zagadnień faktycznych i prawnych, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia zawisłego przed nim sporu (zob. podobnie wyrok z dnia 18 lipca 2013 r., Schindler Holding i i in./Komisja, C-501/11 P, EU:C:2013:522, pkt 35, 36).

45 Tym bardziej dotyczy to sytuacji, w której, tak jak w niniejszej sprawie, Sąd korzysta z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania w ramach analizy zdolności płatniczej danego przedsiębiorstwa. Gdyby bowiem sąd Unii nie mógł dokonać oceny tej zdolności z uwzględnieniem sytuacji istniejącej w momencie wydawania przezeń rozstrzygnięcia, mógłby on zostać zmuszony do odmowy czy też przyznania obniżenia kwoty grzywny czy też uchylenia jej w całości w nienależny sposób, co mogłoby przysporzyć temu przedsiębiorstwu nieuzasadnionej przewagi nad konkurencją, czy też, przeciwnie, wyrządzić mu szkodę w tym zakresie.

46 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zdolność płatnicza danego przedsiębiorstwa ma bowiem znaczenie jedynie w „określonym kontekście społecznym”, na który składają się konsekwencje, które miałaby zapłata grzywny, w szczególności w zakresie wzrostu bezrobocia lub pogorszenia sytuacji sektorów gospodarczych dostawców i odbiorców danego przedsiębiorstwa (zob. w szczególności wyrok z dnia 29 czerwca 2006 r., SGL Carbon/Komisja, C-308/04 P, EU:C:2006:433, pkt 106).

47 Jak słusznie rozstrzygnął Sąd w pkt 302 zaskarżonego wyroku, jeszcze bardziej zasadne jest zastosowanie tego rozwiązania w sytuacji takiej jak ta przezeń rozpatrywana, w której zainteresowane spółki uzyskały już od sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych zawieszenie wykonania grzywny nałożonej przez Komisję do czasu ogłoszenia zaskarżonego wyroku.

48 Zarzut pierwszy należy więc oddalić jako oczywiście bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego

W przedmiocie części pierwszej zarzutu drugiego

– Argumentacja stron

49 W pierwszej części drugiego zarzutu odwołania wnoszące je zarzucają Sądowi, że ten, naruszając zasady równego traktowania i proporcjonalności oraz wbrew temu, co sam wskazał w pkt 333 zaskarżonego wyroku, nie uwzględnił całokształtu okoliczności mających znaczenie dla obliczenia grzywny, które zostały przewidziane w pkt 35 wytycznych z 2006 r. W szczególności Sąd nie wziął pod uwagę noty informacyjnej sporządzonej przez Komisję w dniu 12 czerwca 2010 r. i zatytułowanej „Brak zdolności płatniczej w oparciu o pkt 35 wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien w zastosowaniu rozporządzenia nr 1/2003” [SEC(2010) 737/2], zgodnie z treścią której uwzględnienie tego braku po stronie danego przedsiębiorstwa może albo mieć postać obniżenia tej grzywny do kwoty, którą przedsiębiorstwo to jest w stanie zapłacić, albo rozłożenia jej płatności na raty w okresie wynoszącym od trzech do pięciu lat. W niniejszym przypadku zaś okres spłaty grzywny nałożonej przez Sąd wynosi – biorąc pod uwagę negocjowany obecnie z Komisją plan spłat i kwoty, które zostały już uiszczone na podstawie rozstrzygnięcia wydanego przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych – od piętnastu do dwudziestu lat.

50 Zgodnie zaś z aktualną praktyką administracyjną, w sytuacji gdy przesłanki określone w pkt 35 wytycznych z 2006 r. są spełnione, Komisja co do zasady obniża grzywnę do kwoty, którą dane przedsiębiorstwo jest w stanie uiścić w momencie wydania decyzji przez tę instytucję.

51 W każdym razie, nawet w wypadku gdyby Sąd uznał za właściwe przyjęcie hybrydowego rozwiązania łączącego w sobie obniżenie kwoty nałożonej grzywny z rozłożeniem jej na raty, do zachowania właściwego charakteru tej grzywny konieczne byłoby obniżenie jej łącznej kwoty do sumy wynoszącej maksymalnie 20 mln EUR i odpowiadającej sumie kwoty 2 mln EUR, która już została wypłacona na podstawie rozstrzygnięcia wydanego przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych, i 60 rat miesięcznych w wysokości 300 000 EUR, które należy uiścić w okresie wynoszącym maksymalnie pięć lat.

52 Zdaniem Komisji argumentacja przedstawiona w pierwszej części zarzutu drugiego jest bezskuteczna.

– Ocena Trybunału

53 Na wstępie należy stwierdzić, że podnoszona przez wnoszące odwołanie argumentacja w zakresie, w jakim zarzucają one Sądowi nałożenie na nie grzywny, której płatność została rozłożona na zbyt długi okres, opiera się na błędnym zrozumieniu zaskarżonego wyroku, gdyż Sąd w nim nie przewidział ani, tym bardziej, nie nakazał rozłożenia płatności grzywny na raty.

54 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z rozstrzygnięciem wydanym przez sędziego orzekającego w przedmiocie środków tymczasowych obowiązek rozłożenia płatności grzywny na raty, od którego spełnienia zostało uzależnione zawieszenie obowiązku ustanowienia gwarancji bankowej,

wygasł wraz z datą ogłoszenia zaskarżonego wyroku. W rzeczywistości należy uznać, że wskazany okres spłaty grzywny wynika z planu spłat, który same spółki wnoszące odwołanie negocjowały z Komisją już po ogłoszeniu tego wyroku.

55 Ponadto w zakresie, w jakim spółki te zarzucają Sądowi, że ten nie przyznał im obniżenia grzywny, należy stwierdzić, że za pomocą swej argumentacji zmierzają one do uzyskania od Trybunału nowej oceny okoliczności faktycznych odnośnie do ich zdolności płatniczej, co – poza przypadkiem przeinaczenia tych okoliczności, który nie był podnoszony w niniejszej sprawie – nie należy do kompetencji Trybunału w postępowaniu odwoławczym (wyrok z dnia 20 stycznia 2016 r., Toshiba Corporation/Komisja, C-373/14 P, EU:C:2016:26, pkt 40).

56 Jeśli chodzi o wcześniejszą praktykę decyzyjną Komisji, należy przypomnieć, że nie może ona stanowić ram prawnych dla grzywien nakładanych w dziedzinie konkurencji, a decyzje dotyczące innych spraw mają jedynie charakter informacyjny, jeżeli chodzi o istnienie dyskryminacji (wyrok z dnia 10 lipca 2014 r., Telefónica i Telefónica de España/Komisja, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, pkt 189).

57 Część pierwszą zarzutu drugiego należy więc częściowo odrzucić jako niedopuszczalną, a częściowo – oddalić jako w oczywisty sposób bezzasadną.

W przedmiocie części drugiej zarzutu drugiego

– Argumentacja stron

58 W pierwszej części drugiego zarzutu odwołania wnoszące je zarzucają Sądowi, że ten w ramach nieograniczonego prawa orzekania potraktował je w sposób dyskryminujący w stosunku do innych przedsiębiorstw, które otrzymały obniżenie kwoty grzywny z tytułu pkt 35 wytycznych z 2006 r., a w stosunku do żadnego z nich nie orzeczono rozłożenia płatności na raty na równie długi okres czasu.

59 Ponadto twierdzą one, że Sąd dopuścił się naruszenia zasady równego traktowania ze względu na to, iż dokonał oceny ich zdolności płatniczej na dzień wydania zaskarżonego wyroku, podczas gdy punktem odniesienia dla zdolności płatniczej innych przedsiębiorstw była data wydania spornej decyzji.

60 Po pierwsze, wszyscy adresaci spornej decyzji w momencie składania wniosku o obniżenie grzywny z tego tytułu znajdowali się w porównywalnej sytuacji. Gdyby Komisja dokonała prawidłowej oceny ich zdolności płatniczej, obniżyłaby ona kwotę nałożonej na nie grzywny i nie musiałyby one wnosić skargi, która doprowadziła do ponownego nałożenia kary przez Sąd w całkiem innym dniu. Zarzucana nierówność traktowania jest ewidentna, tym bardziej że na tamten dzień Sąd nie sprawdził kwestii, czy sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstw, które uzyskały obniżkę grzywny, nie uległa poprawie.

61 Po drugie, samo już odrzucenie złożonego przez wnoszące odwołanie wniosku o obniżenie grzywny ma znamiona nierówności traktowania, cechującej też zaskarżony wyrok, skoro powinny one były zakwestionować argumentację Komisji, zgodnie z którą odsetki należne od grzywny nałożonej przez Sąd są naliczane począwszy od daty wskazanej w spornej decyzji, choć nie zostało stwierdzone, by przesłanki określone w pkt 35 wytycznych z 2006 r. nie były wówczas spełnione.

62 Zdaniem Komisji ta druga część zarzutu drugiego jest bezpodstawna.

– Ocena Trybunału

63 Należy przypomnieć, że zasada równego traktowania stanowi ogólną zasadę prawa Unii, zapisaną w art. 20 i 21 karty. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem rzeczona zasada wymaga, aby porównywalne sytuacje nie były traktowane w odmienny sposób, a odmienne sytuacje nie były traktowane jednakowo, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (zob. w szczególności wyrok z dnia 12 listopada 2014 r., Guardian Industries i Guardian Europe/Komisja, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, pkt 51).

64 Sąd musi przestrzegać tej zasady nie tylko w ramach sprawowanej przezeń kontroli zgodności z prawem decyzji Komisji nakładającej grzywnę, lecz również w ramach wykonywania przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania. Wykonywanie tego prawa nie może bowiem prowadzić przy określaniu wysokości nałożonych grzywien do dyskryminacji między przedsiębiorstwami, które uczestniczyły w porozumieniu lub w uzgodnionej praktyce, a która to dyskryminacja byłaby sprzeczna z art. 101 ust. 1 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 18 grudnia 2014 r., Komisja/Parker Hannifin Manufacturing i Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, pkt 77).

65 Niemniej jednak w niniejszym przypadku, w którym wnoszące odwołanie zarzucają Sądowi, że ten zastosował wobec nich dyskryminujące terminy spłaty, podnoszoną przez nie argumentację należy oddalić jako całkowicie bezzasadną z powodów takich samych jak te, które zostały przedstawione w pkt 53 i 54 niniejszego postanowienia.

66 Ponadto należy stwierdzić, że Sąd w pkt 356 zaskarżonego wyroku słusznie rozstrzygnął, że uwzględnienie – w ramach przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania – przy ocenie zdolności płatniczej ww. spółek tych okoliczności, które zaistniały już po wydaniu spornej decyzji, nie pociąga za sobą jakiejkolwiek dyskryminacji w stosunku do przedsiębiorstw, które nie wniosły skargi zmierzającej do zakwestionowania dokonanej przez Komisję oceny ich zdolności płatniczej. Spółki wnoszące odwołanie nie znajdują się bowiem w sytuacji porównywalnej z sytuacją tych innych przedsiębiorstw, skoro wniosły skargę do sądu pierwszej instancji (zob. podobnie wyrok z dnia 14 września 1999 r., Komisja/AssiDomän Kraft Products i in., C-310/97 P, EU:C:1999:407, pkt 49–63).

67 W tym stanie rzeczy część drugą drugiego zarzutu odwołania należy oddalić jako oczywiście bezzasadną.

68 Z powyższego wynika, że zarzut drugi należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

Argumentacja stron

69 W zarzucie trzecim wnoszące odwołanie zarzucają Sądowi, że ten, z naruszeniem prawa do skutecznej ochrony sądowej ustanowionego w art. 6 ust. 1 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. i art. 47 karty, nie przeprowadził niezależnej kontroli, to jest nie skorzystał w pełni z przysługującego mu prawa do swobodnej oceny ze względu na to, iż w pkt 334 zaskarżonego wyroku uznał on, że ich zdolność płatniczą należy oceniać z uwzględnieniem kwoty grzywny nałożonej w spornej decyzji.

70 Gdyby Sąd przeprowadził autonomiczną kontrolę właściwego charakteru kwoty grzywny, musiałby on dokonać szczegółowej analizy czynników determinujących jej wysokość, takich jak czas trwania i waga naruszenia. Kontroli ograniczającej się do błędów w ocenie nie można uznać za wystarczającą, tym bardziej że nieograniczone prawo orzekania jest wykonywane w ramach jednostronnej procedury, w ramach której Sąd ma zastąpić ocenę przeprowadzoną przez Komisję swoją własną oceną.

71 Komisja wyraża wątpliwości co do dopuszczalności trzeciego zarzutu odwołania, gdyż jej zdaniem zmierza on do przeprowadzenia kontroli oceny okoliczności faktycznych. W każdym razie przedstawiony zarzut jest zdaniem tej instytucji pozbawiony uzasadnienia.

Ocena Trybunału

72 Należy na wstępie rozwiać wątpliwości żywione przez Komisję co do dopuszczalności tego trzeciego zarzutu, gdyż wnoszące odwołanie zarzucają w nim Sądowi, że ten dopuścił się naruszenia prawa przy sprawowaniu kontroli spornej decyzji.

73 Jeśli chodzi o zasadność tego zarzutu, bezsporne jest, że Sąd w pkt 121–265 zaskarżonego wyroku oddalił w całości zarzuty od pierwszego do czwartego, za pomocą których podnoszące je spółki zamierzały w istocie zakwestionować zarówno stwierdzone w spornej decyzji naruszenie, jak i kwotę nałożonej na nie grzywny. W ramach niniejszego odwołania wnoszące je nie przedstawiły żadnego argumentu, za pomocą którego można by było zakwestionować tę część zaskarżonego wyroku.

74 W tych okolicznościach nie można zarzucić Sądowi naruszenia prawa ze względu na to, że w pkt 334 zaskarżonego wyroku rozstrzygnął, iż, w braku błędu mogącego skutkować niezgodnością z prawem spornej decyzji, należało przeprowadzić ponowną ocenę zdolności płatniczej ww. spółek, uwzględniającą kwotę grzywny nałożonej w tej decyzji.

75 W tym stanie rzeczy trzeci zarzut odwołania należy oddalić jako w oczywisty sposób bezzasadny.

W przedmiocie kosztów

76 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Artykuł 138 § 1 tego regulaminu, mający zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 regulaminu, stanowi, że kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

77 Ponieważ Komisja wniosła o obciążenie spółek Westfälische Drahtindustrie GmbH, Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG oraz Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG kosztami postępowania, zaś te ostatnie przegrały sprawę, należy obciążyć tymi kosztami.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) postanawia, co następuje:

1) Odwołanie zostaje odrzucone.

2) Westfälische Drahtindustrie GmbH, Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG i Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG zostają obciążone kosztami postępowania.

Podpisy